

Tożsamość Łemków po polskiej i słowackiej stronie Karpat

ABSTRAKT

Łemkowie, zwani również Rusinami bądź Rusnakami, zamieszkują teren współczesnego pogranicza polsko-słowackiego od XIV w.. Obszar ten przez lata narażony był na: zmiany granic administracyjnych, przejścia wojsk i frontów, ścieranie się wpływów religijnych i kulturowych, przesiedlenia i inne zawirowania historyczne, co mogło doprowadzić do utraty tożsamości i poczucia wspólnoty zamieszkującej go ludności. Autorka w niniejszej pracy, odpowie na pytania: Czy Łemkowie - Rusini zamieszkujący północną część Karpat posiadają wspólną tożsamość? Jakie czynniki mają wpływ na poczucie ich odrębności? Który z elementów tożsamości jest dla nich najważniejszy? Z jakimi symbolami utożsamia się grupa? Jak przestrzennie rozkłada się poczucie ich samoświadomości? Odpowiedzi na powyższe pytania dostarcza literatura dotycząca: Łemków i Rusnaków oraz terminologia związana z tożsamością szeroko rozumianą. Sporządzono także badania pilotażowe służące do wyłonienia obszarów najistotniejszych z punktu widzenia badanej zbiorowości, tak by można było zająć się jej tożsamością. Następnie przeprowadzono badania metodą sandażu diagnostycznego: wywiady oraz obserwacje zgodnie z teorią ugruntowaną, która dała podstawy do zrealizowania kwestionariusza ankiet. One natomiast pomogły uzyskać dane empiryczne i ostatecznie potwierdziły badanie. Dodatkowo autorka, sama będąc członkiem omawianej społeczności, od najmłodszych lat zna jej specyfikę, wpływające na nią zjawiska społeczne oraz ich wewnętrzne oddziaływania. W ocenie autorki wiedza połączona z zastosowaną metodologią badań, ich organizacją i przebiegiem pozwoliły na zachowanie dystansu pomiędzy subiektywną oceną badaczki, a obiektywizmem naukowym.